

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

A Klynge I

2021

Indholdsfortegnelse

- s. 3 Indledning
- s. 4 Evalueringskultur
- s. 5 Evaluering af: Børns leg
- s. 6 Evaluering af: Det brede læringssyn
- s. 8 Evaluering af: Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse
- s. 9 Evaluering af: Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne
- s. 10 Evaluering af: Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen.
- s. 11 Evaluering af: Børnesyn, dannelse og børneperspektiv
- s. 12 Evaluering af: Sammenhængende overgange
- s. 13 Evaluering af: Samspil og relationer
- s. 14 Evaluering af: Evaluerende pædagogisk praksis

Indledning

Vi har i vores evaluering af den nye styrkede pædagogiske læreplan valgt at bruge materialet fra EVA (Danmarks evalueringsinstitut).

Da vi skrev den nye styrkede pædagogiske læreplan, var vores intention, at vi ville evaluere på temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan. Vi besluttede dog undervejs at det i stedet for skulle være målene under temaerne, som skulle være omdrejningspunkt for evalueringen.

Processen omkring evalueringen har været styret af klyngens faglige fyrtårne samt tre fra klyngeledelsen.

Vi har ikke i ønsket grad haft involvering af klyngens øvrige medarbejdere, hvilket vil være i fokus til kommende evalueringer.

Afslutningsvis vil vi henlede opmærksomheden på, at dette er den første evaluering af den nye styrkede pædagogiske læreplan og af klyngens første fælles pædagogiske læreplan.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I A Klynge I handler evaluering om at skabe en viden om vores pædagogiske praksis, som kan bruges til at kvalificere vores arbejde med børnene og give os et fagligt løft.

Det handler om at evaluere praksis på baggrund af den læring, der kommer til udtryk. For det pædagogiske personale betyder det, at de skal tilegne sig en evalueringsskulturr.

Det handler om at have de tekniske kompetencer til at arbejde med specifikke evalueringsskulturr og kunne formulere sine refleksioner på skrift samt arbejde systematisk med refleksionerne. Derudover handler det om at kunne vurdere egen faglighed og blive vurderet på denne faglighed.

En god evalueringskultur kræver tid. Evalueringsopgaverne løses bedre og med større udbytte, når der er mulighed for at drøfte evalueringer med kollegaer. Gennem evaluering får vi viden om børnenes læring og trivsel og vores egen praksis, og om hvordan vi kan tilrettelægge det pædagogiske arbejde bedst muligt. Det er i de enkelte enheder, at der tages beslutninger om, hvilke evalueringsmetoder der benyttes.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Evaluering i forbindelse med den nye styrkede pædagogiske læreplan er en systematisk vurdering af, om de anvendte metoder og hverdagen bidrager til at indfri de opstillede mål.

Jo klarere og tydeligere målene er, jo enklere er det at sikre den pædagogiske feedback, som er kernen i at følge op på, hvordan vi er lykkedes med arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Der er 12 nationalt fastsatte mål – 2 for hvert læreplanstema. Det er et krav, at vi i vores evaluering forholder os til de 12 mål.

Evaluering skal tilrettelægges og organiseres i sammenhæng med dagtilbuddets øvrige opgaver og aktiviteter. Så den tid, der bruges på evaluering, ikke er tid, der går fra børnene, men tid, som kommer børnene til gode på den lange bane.

Evaluering handler om: at fokusere på en bestemt indsats, sætte mål for den og følge op på, om det, der er gjort, gør en forskel for børnene.

Evaluering af: Børns leg

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A klynge I arbejder vi både med at give plads til børns spontane og selvorganiserede leg samt have opmærksomhed på legefællesskaberne, og hvorledes de udvikler sig, så der skabes rum for, at alle børn har deltagelsesmuligheder i legen. Dette gøres ved, at det pædagogiske personale rammesætter eller tager initiativ til leg, derved bidrager det pædagogiske personale aktivt til, at alle børn kommer ind i legen.

Hvordan har vi set det?

Det er morgen i en vuggestuegruppe. I gruppen er der tydelige legezoner. Der er et hjørne med en madras, hvor børnene kan lege vildt, en krog med køkken og dukkeseng, et tæppe med et motiv af en jungle, hvor en kasse med dyr står og en garage med biler og flyvemaskiner ude på gangen. Klokkeren er 8.15, og der er fire 4 børn og et pædagogisk personale. Alle fem leger i køkkenzonen, og der er livlig udvekslen af ord og handlinger mellem børn og børn og mellem børn og personalet. De børn, der bliver afleveret i løbet af legen, bliver inddraget på en naturlig måde. *Det gør vi ved at præsentere barnet for legen, ved f.eks. at sige; Hej Liva, dejligt du kommer, Emma har bagt en kage, vil du smage den? Kunne du også tænke dig at være med i legen?*

Kl. 8.30 kommer der et pædagogisk personale mere. De to pædagoger taler sammen, og legen i køkkenet går i opløsning. Børnene går et øjeblik rundt uden umiddelbart at have et formål. Børnene bliver opmærksomme på resten af grupperummet og begynder at udforske de øvrige legezoner og legetøj. Der bliver afleveret flere børn, og de to pædagoger placerer sig i hver deres legezone, hvor de er i øjenhøjde med børnene og imødekommer overfor de legeinitiativer, der kommer fra børnene. F.eks. Børnene kravler op på et lavt bord, pædagogen henter en madras og lægger foran, så børnene kan hoppe ned, pædagogen begejstres sammen med børnene, og italesætter; *Orv du er højt oppe, der er langt ned, skal jeg holde dig i hånden, så du kan hoppe?*

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

I A Klynge I har det pædagogiske personale arbejdet med at tilrettelægge en hverdag med udfordrende, spændende og forudsigelige læringsmiljøer, hvor børnene havde mulighed for at udforske deres sanser, krop, sprog, fantasi og sociale kompetencer i legen. Personalet har delt børnene op i mindre grupper for at skabe mere plads og ro til at lege og fordybe sig. Dette gav det pædagogiske personale de bedste forudsætninger for at se det enkelte barn og dets styrker og guide de børn, der eventuelt skulle have hjælp til at komme ind i legefællesskaberne. De mindre børnegrupper har givet det pædagogiske personale mulighed for selv at give sig hen til legens fantasi og kreativitet, uden at blive forstyrret af andre børn og kollegaer.

Hvad har vi lært?

Vi har lært, at børn leger, fordi de har lyst, og ikke fordi de skal. Vi har haft mange gode drøftelser omkring, hvorfor leger det pædagogiske personale? Leger vi, fordi det er en del af vores arbejde? Leger vi, fordi vi har et legende barn i os, eller leger vi, fordi vi ved at børn spejler sig i det pædagogiske personale, og at vi derved er med til at gøre legen legal og vigtig. Børn elsker at lege gemmeleg og fangeleg med det pædagogiske personale, de fælles grin over at blive fundet – og begejstringen over at være barn og fange pædagogen. Det skaber fællesskab mellem børnegruppen og det pædagogiske personale, vi knytter os mere til hinanden, vi har noget sammen – vi leger. Når børn leger, er det samtidigt en del af deres udvikling, det styrker grov og finmotorik, balance, og barnet øver sig i at forstå de regler og roller, der ofte vil være i legen. Det er vigtigt, at vi som fag-professionelle, ved hvornår vi skal være en del af legen, og hvornår vi ikke skal *forstyrre*, fordi der sker rigtig meget læring gennem legen, bl.a. den sociale læring omkring det at være flere sammen om noget, *uden vi som pædagogisk personale blander os*. Vi har lært, at det kræver både planlægning og struktur i hverdagen for at skabe de bedste rammer og betingelser for både den børneinitierede og den pædagogintierede leg.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil gerne arbejde med, at leg og legens betydning vægtes lige så højt som andre pædagogiske aktiviteter. Det vil vi gøre ved at inddele børnene i mindre legegrupper sådan at både børn og pædagoger får den nødvendige ro, plads og mulighed for at fordybe sig i nuet og hengive sig til legens magiske verden. Vi vil være mere undersøgende omkring legens betydning for fællesskabet, vigtigheden i at det pædagogiske personale leger med, fordi vi har det sjovt sammen, vi knytter os til hinanden gennem legen, og fordi vi vil være nysgerrige på, hvordan vi kan styrke relationerne gennem legen ved også at lege mange sammen, og derigennem også skabe nye venskaber på tværs. Vi ønsker at være rollemodeller i forhold til legen og skabe nysgerrighed hos børnene på, hvordan legen kan udvikle sig.

F.eks. ved gemmeleg, pædagogen siger; *kan du prøve at sige kuk kuk, kan du finde mig*”

Evaluering af: Det brede læringssyn

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A Klynge I er leg og læring tæt forbundet, og vi forstår læring som en kontinuerlig forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Vi mener, at børnene lærer gennem deres kroppe, aktiv handling og sansning, følelser og ved at iagttage og imitere andre børn og voksne. Det sker

både i børne- og pædagogitierede lege. Børn konstruerer deres egen læring, gennem kroppen, opmærksomhed, aktiv sansning, undersøgelser og eksperimenter i og af det miljø, der omgiver dem.

Hvordan har vi set det?

En lille gruppe børn er sammen med en pædagog i gang med at lave kuglebane af lange paprør. I stedet for kugler, bruges der forskellige materialer, f.eks. kastanjer, grankogler i forskellige størrelser, plastiklåg fra mælkekartoner. Børnene begynder at undersøge, hvilke ting der kan komme igennem paprørene. Efter et stykke tid, henter et af børnene nogle legoklodser fra gruppen, som det prøver, om også disse kan komme igennem. Et par af de andre børn kigger observerende, for der efter at hente forskelligt legetøj på gruppen. Der bliver hentet biler, bolde og køkken legetøj. Alt bliver forsøgt, om det kan komme igennem rørene. Pædagogen, som er deltagende i aktiviteten, guider ved at vise, at børnene kan dreje og vende rundt, for at få tingene igennem, og der bliver snakket om de ting, hvor det ikke lykkes, ved at italesætte, at noget er for stort til at komme igennem. Aktiviteten udvikler sig til, at der også bliver undersøgt, hvilke ting der kan trille, da et barn begynder at trille med nogle kastanjer.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Vi blev nysgerrige på, om samme nysgerrige, undersøgende og eksperimenterende tilgang til en aktivitet eller leg, fandt sted i andre af vores faste legezoner. Hvilket vi oplevede, at det gjorde der. Vi oplevede, børnene overførte det ved at trille bolde ned af en lille rutsjebane eller biler, selvom rutsjebanen i udgangspunktet er en legezone for en motorisk aktivitet, bliver den brugt som en bakke til rasleægget, bolden eller bilen

Hvad har vi lært?

Vi blev som pædagogisk personale opmærksomme på, at vi ikke skal være så hurtige til at beslutte og bestemme hvilke genstande, der hører til en given aktivitet. At det, at børnene inddrager andre, måske ikke så oplagte genstande i deres leg, giver dem mulighed for at udvikle, undersøge og eksperimentere. At med guiden fra en pædagog, kan børnene i høj grad udvikle deres lege, så de opnår en læring, som ikke var tænkt ind i aktiviteten. Vi skal herudover være opmærksomme på det, som optager børnene, og følge disse spor i langt højere grad, og derved afvige fra vores egen dagsorden for en given aktivitet.

Hvad vil vi fremadrettet?

I A Klynge I vil vi fremadrettet have fokus på at tilbyde forskellige legezoner og miljøer, som i højere grad understøtter børnenes læring, interesser og initiativer, og som giver mulighed for leg af forskellig karakter, som understøtter børnenes lyst til at udforske og eksperimentere, samt give dem mulighed for selv at definere legen. Vi vil også jævnligt evaluere på, om der skal ændres eller rettes ved de forskellige legezoner og miljøer, som vi tilbyder, for at sikre det bedst mulige læringsmiljø.

Evaluering af: Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A klynge I vægtes den daglige kommunikation med forældrene højt. F.eks. kan information om mad og søvn være vigtig for, hvordan dagen bliver både i institutionen og hjemme. Hvis det er nødvendigt med en længere samtale eller sparring med forældrene, tilbydes en samtale på et aftalt tidspunkt. Informationerne skal være tilgængelige/videregives til kollegaerne. Der tilbydes en fast samtale (kan variere i det enkelte enheder) 3 mdr. efter barnet er begyndt i institutionen (vuggestue/børnehave). Overleveringssamtaler tilbydes fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til KKFO/fritidshjem. I A klynge I arbejdes med at skive dagbøger med billeder til forældrene, så de bedre kan følge med i deres barns dagligdag og følge op på dagen sammen med personalet og i hjemmet. Mange forældre søger råd eller vejledning i forhold til deres barns udvikling eller støtte i deres rolle som forældre. Personalet sparrer med forældrene og kommer med deres observationer og vejledning. Det er vigtigt at vise, at forældrepartnerskabet er ligeværdigt, og at vi sammen sikrer barnets trivsel og løser eventuelle udfordringer. I Ørestad har vi mange børn med forskellige kulturelle baggrunde. Det pædagogiske personale forsøger at sætte sig godt ind i de forskellige kulturer, og vi tydeliggør overfor forældrene, hvorfor vi pædagogisk arbejder, som vi gør, og hvordan vi arbejder med børnenes udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Hvordan har vi set det?

En familie med flere sprog end dansk kommer til en 3 måneders samtale og søger råd om, hvordan de kan styrke deres barns danske sprog. Pædagogen svarer, at de kan se danske børneprogrammer i fjernsynet, højtlyse danske børnebøger, spille vendespil (hvor barnet skal sige figurens navn på dansk), synge på dansk og lave legeaftaler med kammeraterne. 2 mdr. senere har barnet tilegnet sig et meget større ordforråd på dansk, og forældrene giver udtryk for, at den vejledning, de har fået, har været til stor hjælp. Pædagogerne anerkender forældrene for den sprogindsats, de har igangsat for deres barn og giver udtryk for vigtigheden af det gode og ligeværdige forældrepartnerskab.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Børn med flere sprog i hjemmet, hvor dansk ikke er modersmålet sprogvurderes. Der udarbejdes en handleplan (fokuspunkter), barnet tilknyttes en sproggruppe med andre børn og der kan også søges om støtte til Tale- hørelære. Sprogkundskaberne er så vigtige for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse derfor arbejder pædagogerne med en god dialog med forældrene omkring dette.

Hvad har vi lært?

For at styrke barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse er det af højeste vigtighed at have forældrene som medspillere, hvor vi som pædagogisk personale er ansvarlige for at gå foran og invitere til tilbagevendende dialog. Det giver et bedre samarbejde, når der vises en gensidig tillid.

Hvad vil vi fremadrettet?

Opnå et ligeværdigt samarbejde, hvor den gode dialog er i centrum, og alle oplever, de bliver hørt og taget seriøst. Introducere rammerne for et godt samarbejde mellem forældre og personale ved den første samtale med forældrene til gavn for barnets tarv.

Evaluering af: Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Børn leger, lærer og dannes i børnefællesskaber, og deres relationer til hinanden er afgørende. Særligt for børn i udsatte positioner handler det om, at de bliver mødt med positive forventninger og oplever mestring, samt at sikre, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet.

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A klynge I har vi fokus på gruppeopdeling af børnene med emner, som fx *Fri for mobberi*, OL, kunstprojekt og bevægelsesgrupper. Når de små grupper planlægges, er der plads til det enkelte barn, hvor der gives støtte og hjælp fra et pædagogisk personale til at komme med i aktiviteten eller i den leg, de andre børn leger. Med støtte menes, at det pædagogiske personale får anerkendt barnets følelser og initiativer og får sat ord på. *Jeg kan godt se, du synes, det er svært at komme med i legen. Vi kan sætte os her og se på. Måske du har lyst til at prøve at være med lige om lidt.* Ved at sige det højt får barnet anerkendt sine følelser samtidig med at pædagogen også anviser mulighed for ny handling. Barnets kammerater bliver måske også opmærksomme på det, og vil måske også kunne være hjælpere for barnet i lignende situationer. Dette kan bl.a. gøres ved at guide og gøre de andre børn opmærksomme på, at vi mangler en i fællesskabet. F.eks. *Kom Liva vil du med hen at se, om Emma kunne have lyst til at være med i legen? Måske hun gerne vil have, du holder hende i hånden, så tør hun godt være med. Vi mangler jo Emma i legen, når hun ikke er der.* Italesættelsen overfor de andre børn kan være med til at styrke oplevelsen, og forståelsen af det at invitere ind i et fællesskab.

For at sikre at det enkelte barn bliver set fra flere vinkler, bruger vi blandt andet redskabet TOPI og drøfter på stue/gruppemøder de enkelte børn. De daglige samtaler med forældrene kan i mange tilfælde give os viden om, hvorfor barnet reagerer, som det gør lige nu. Når vi har børn i udsatte positioner, gør vi også brug af sparring med psykolog og tale- høreelære fra det tværfaglige team, eller drøfter hvordan vi bedst muligt sikre et godt pædagogisk tilbud til barnet i vores eget ressource-team i klyngen.

Hvordan har vi set det?

Vi har høns på legepladsen, et barn ville ikke røre ved dem, men så kom barnet op på pædagogens skød, og pædagogen rørte ved hønen i stedet for barnet.

Vi havde sansedag, og vi tog maling og pensler frem, børnene fik deres tøj af, pædagogen viste, at man kunne male på sig selv. Et barn ville ikke komme hen og være med men efter at have set det hele lidt an, sammen med en pædagog, tog hun mod til sig og kom hen og sad med en pædagog. Det endte med, at barnet fik malet lidt på sin hånd. Vi gentog aktiviteten nogle dage efter, og det samme barn, som ikke ville være med, kom hen og var med det samme med.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Det pædagogiske personale anerkender barnets ret til at selv at ville deltage i aktiviteten men arbejder sideløbende med at få barnet med i fællesskabet, om det fælles tredje ved at anviser handlealternativer. Pædagogen italesætter, hvad de andre børn gør; *Prøv at se Liva har malet på sin hånd, det ser sjovt ud, tror du, det kilder?* Pædagogen prøver også at kilde på sig selv og er på den måde rollemodel for aktiviteten. Er det for svært for barnet at være med, kan der foreslås noget andet f.eks. *Liva måske dig og Emma kunne tegne en tegning sammen på det store papir?*

Hvad har vi lært?

I skemaet til handling bliver det meget tydeligt og konkret, hvem og hvad der skal til for at opnå det mål, som i denne sammenhæng er, at alle børn har ret til at være i fællesskabet, især børn, der er særligt udsatte. Det er vigtigt for os i A klynge I, at børn i udsatte positioner tilbydes en pædagogisk og tryk dagligdag med ret til at være den man er. I A klynge I skaber vi rammer der giver plads til alle børn, både fællesskabet og det enkelte barn. Børn i udsatte positioner kan have brug for noget særligt i perioder af deres institutionsliv, og dette arbejder vi fagligt professionelt med, bl.a. i et tæt samarbejde med forældrene. Vi har også mulighed for at hente inspiration og hjælp fra områdets støttetteam, klyngens resurseteam og andre fagpersoner, som også er væsentlige samarbejdspartnere omkring børn i udsatte positioner.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil fortsat sætte fokus på vigtigheden i at kunne rumme, inddrage og arbejde med alle børn i A klynge I. Vi udvikler hele tiden på, hvordan vi kan imødekomme forskelligheden og kigger ind i de behov, vi kan have for at få mere viden, og flere konkrete redskaber, så vi bliver dygtigere til at se behovet for hjælp tidligere i barnets liv. Vi vil fortsat arbejde på at kvalificere det gode og tætte samarbejde med børnenes forældre samt øvrige

Evaluering af: Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen.

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A Klynge I vægter vi at skabe et pædagogisk læringsmiljø, som støtter det enkelte barns udvikling og trivsel igennem hele dagen, uanset om aktiviteten er pædagoginitieret, børneinitieret eller spontan. Vi arbejder med fast struktur, hvor didaktikken bruges som metode til at fremme og udvikle det pædagogiske læringsmiljø hele dagen. Her er pålagt, at det pædagogiske personale skal forholde sig reflekterende til børnenes trivsel og udvikling i de sociale fællesskaber, som børnene begår sig i. I A Klynge I er legen central for børnenes alsidige personlige udvikling. Vi mener, at det pædagogiske personale hjælper barnet til at bruge fantasi i samspil med andre for at støtte dem i deres sociale, kognitive og følelsesmæssige udvikling.

Hvordan har vi set det?

Det pædagogiske personale har i fællesskab planlagt en tur til Storehøj, hvor børnene skal udfordre deres motorik ved at løbe op og ned ad bakken. På vej derud finder et barn en regnorm, som er ved at kravle op af jorden. Lige pludselig kan vi se, at der er flere regnorme omkring os, og vi ender med at samle dem op for at undersøge, hvordan de ser ud, føles og bevæger sig. Vi ender med at aldrig nå til Storehøj denne dag.

Hvordan arbejdede vi med det den, vi så?

I A Klynge I vil vi lade barnet gå forrest så vidt muligt og vise en nysgerrighed, hvor vi bestræber os på at følge barnets spor i forhold til hvordan børnene leger i fællesskab med hinanden, deres interesse med mere. Vi arbejder med en bevidsthed om læring i alle dagens aktiviteter og rutiner. Samtidig benytter det pædagogiske personale sig af en anerkendende (sproglig) tilgang i mødet med barnet for at understøtte den mangfoldig læring i hverdagens praksis

Hvad har vi lært?

Struktur omkring vores hverdag er afgørende for at sikre kvaliteten i pædagogikken. Ved at arbejde didaktisk kan vi give plads til spontanitet, hvor et pædagogiske personale rummer det enkelte barn og møder barnet der, hvor det er.

Hvad vil vi fremadrettet?

I A Klynge I vil vi arbejde fremadrettet med at få skabt en større viden om udviklende læringsmiljøer. Vi kunne tænke os at have det på som et punkt på et fælles Klyngemøde, så viden om læringsmiljøer kommer alle til gode. På enheds niveau vil det pædagogiske personalet arbejde fremadrettet med klare defineret legezoner i indretningen, så børnene nemmere kan navigere omkring læringsmiljøet.

Evaluering af: Børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Hvordan ville vi arbejde med det?

Børnesyn: I A Klynge I værner vi om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. Børn ses som kompetente ligeværdige medspillere med ret til at blive hørt, set og forstået. De ses også som aktive medskabere af egen udvikling og læring i rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Dannelse og børneperspektiv: I A Klynge I opfatter vi børneperspektivet som fundamentet for en god børneinstitution. Det pædagogiske personale arbejder med at undersøge børnenes perspektiver, det vil sige få indblik i, hvordan børnene oplever verden. Vi skal i overført betydning gå over broen til børnenes verden og prøve at få del i deres forestillingsverden. Det kræver et nærværende og åbent pædagogisk personale, som spørger ind, lytter til og fokuserer på barnet. Yderligere tilbyder hjælp, anerkender og udviser oprigtig interesse i barnet. Vi kan ikke vide helt præcist, hvad børn tænker og mener, men vi kan komme tættere på ved at være åbne for deres handlinger og reaktioner, og derigennem give børnene en stemme.

Hvordan har vi set det?

Et barn kommer i børnehave og bliver ved med at snakke om edderkopper. Personalet griber interessen og snakker sammen med barnet og nogle af de andre børn fra stuen om edderkoppen. Derefter skal børnene prøve at tegne en edderkop, de synger "lille Peter edderkop", og da de gik ud på legepladsen, gik de på opdagelse for at finde edderkopper og spindelvæv.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

I den evaluerede periode har børnene i A klynge I været medspillere i den pædagogiske hverdag. Personalet har gruppeopdelt børnene, så der var plads til de enkelte børn, og for at sikre at alle børn blev set, hørt og forstået. I hverdagen har personalet positivt italesat børnenes handlinger, følelser og interesser, hvilket er med til at styrke børnenes selvværd og selvtillid. Vi arbejdede med selvhjulpenhed f.eks. ved bleskift, tøjskift, det pædagogiske måltid og vi har været med til at styrke børnenes fællesskabsfølelse ved f.eks. at lade børnene hjælpe med at hente vasketøj, hente madvogn og

rydde op. Personalet har udfordret børnene alderssvarende – styrket og støttet børnene i deres nuværende udvikling og det næste individuelle udviklingstrin. Der er blevet lavet ugeplaner og aktiviteter med udgangspunkt i børnenes interesser.

Et barn er færdig med at spise eftermiddagsmad, og siger; *jeg er færdig* og tager sin hagesmæk af på vej ned af stolen. Pædagogen siger til barnet; *det er godt gå du ud med din hagesmæk i vaske-tøjskurven på gangen*. Barnet går ud, og et andet barn følger efter med sin hagesmæk. Der går et øjeblik, og pædagogen kigger for at se til de to børn, der er gået ud på gangen. Begge børn er på vej ned ad gangen, med vaske-tøjskurven, den ene trækker, og den anden skubber. Pædagogen siger nysgerrigt; *hvad laver I?* Det ene barn svarer *kom* til pædagogen, *vi skal ordne vasketøj*, pædagogen følger barnets initiativ, og de går ned og ordner vasketøj.

Hvad har vi lært?

Vi har lært, at børnene trives i et læringsmiljø, hvor der er tid og rum til, at alle børn kan blive set, hørt og forstået, så børnenes selvværd og selvtillid bliver styrket.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil gerne arbejde med, at børnene får mere medbestemmelse, kigge på overgange mellem aktiviteter og opdele endnu mere i mindre grupper - dette vil vi gøre for at sikre, at alle børnenes handlinger og interesser bliver set, hørt og forstået.

Evaluering af: Sammenhængende overgange

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A Klynge I har vi et tæt samarbejde med de omkringliggende skoler og KKFO'er. Det pædagogiske personale strukturerer og organiserer et skoleforberedende og KKFO- forløb ud fra den viden og det kendskab, de har til børnegruppen. Der er desuden i Stærkt samarbejdes sprogetværk udviklet en overgangs kanon *Gode overgange*, hvor børnene introduceres til sange og bøger, som bliver sunget og læst i institutionslivet og følger med til skole- og KKFO-tiden, hvor de også synges og læses. Målet for det ovenstående er at skabe så meget genkendelighed til skolen og KKFO'en, der gør, at barnet opnår den bedst tænkelige overgang, der passer til netop barnet som individ.

Hvordan har vi set det?

En dag i børnehaven bliver *De gode overgange for alle børne-rygsækken* taget frem. Der skulle synges *Mariehønen evigglad*, og et barn, der lige er startet, siger med det samme: *Den sang kender jeg*.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Når vi i A Klynge I gerne arbejder med de gode overgange, er det arbejdet op til overgangene, der er det vigtigste. Vi vil gerne forberede alle børn på, hvad der kommer til at ske det nye sted. Vi arbejder f.eks. med *Fri for Mobberi*, *De gode overgange for alle børn*, store legedag og venskabsinstitutioner. Igennem dette arbejde styrker vi børnene til overgangen og der vil være noget genkendeligt og trygt, når barnet starter i børnehave eller skolen.

Hvad har vi lært?

Vi har lært at med forberedelse af børnene bliver overgangene enklere for børnene og ved at bruge *De gode overgange for alle børn* er der noget genkendelighed, og dette er med til at skabe tryghed for barnet.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil arbejde med at børnene bliver klar til overgangene, fordi vi gerne vil opnå, at børnene er trygge og åbne for det nye, de træder ind i. For at nå målet vil vi fortsætte med alt det, der er sat i værk på de enkelte enheder og få samarbejdet med vores venskabsinstitutionerne optimeret, så snart vi må mødes på tværs af enhederne.

Evaluering af: Samspil og relationer

Hvordan ville vi arbejde med det?

Samspil og relationer er en stor del af det pædagogiske arbejde i A klynge I og er en vigtig del af børnenes sociale udvikling. Vi understøtter barnets sociale udvikling, når barnet indgår i fællesskaber og danner relationer til andre. Dette indebærer blandt andet, at barnet lærer at være en del af et forpligtende fællesskab og lærer at leve sig ind i andres følelser og tanker, samt at barnet bliver i stand til at knytte sig til andre. Det er i samspil med andre, at barnets empatiske evner udvikles, og det pædagogiske personale fungerer her som rollemodeller, barnet kan spejle sig i, når det skal lære at begå sig socialt og herved udvikle sociale kompetencer.

Hvordan har vi set det?

Fri for mobberi er en del af vores hverdag i vuggestuen. Vi bruger bl.a. Bamseven i nogle af vores aktiviteter – fx i vores morgensamling, hvor alle børn får et kram af Bamseven, mens vi synger en navnesang. Vi kigger på og taler om følelsesplakaterne og om hvordan, vi ser ud når vi er glade, vrede, bange og ked af det. Når børnene bliver kede af det, trøster det pædagogiske personalet barnet og sætter ord på det, der skete og på de følelser barnet udtrykker. I disse situationer oplever vi, at børnene henter Bamseven til det barn, der er ked af det, bruger *ked af det* babytegnet, spørger om barnet er okay eller aer og krammer barnet.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Små børn gennemgår på en helt almindelig dag det meste af følelsesregistret adskillige gange, og de virker ofte nysgerrige på hinandens reaktioner og spejler sig i dem. Når vi som pædagogisk personale er i samspil med et barn, der har en følelsesmæssig reaktion, sætter vi både ord på situationen og på følelserne overfor barnet og overfor de børn, som observerer, så alle børn får en forståelse af situationen.

Hvad har vi lært?

Hvis vi som pædagogisk personale skal være til stede og nærværende overfor alle børn, fungerer det bedst, hvis vi ikke er for mange samlet på en gang. Gruppesammensætning og børnenes voksentilknytning har betydning for samspillet.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil gerne arbejde med, at det pædagogiske personale i højere grad, opdeler børnene i mindre grupper og tænker over, hvordan gruppesammensætningen og børnenes voksentilknytning er.

Evaluering af: Evaluerende pædagogisk praksis

Hvordan ville vi arbejde med det?

I A klynge I arbejder vi med forskellige metodiske evalueringsprocesser. Vi anvender TOPI, SMITTE, K1, og på stue/gruppe møderne evalueres den daglige pædagogiske praksis. Vi planlægger og evaluerer også på personalemøder. TOPI bruges i forhold til det enkelte barns udvikling og trivsel, hvor smitte modellen oftest bruges i forhold til aktiviteter.

Hvordan har vi set det?

Når vi anvender evalueringsmetoder, ser vi en forandring f.eks. har vi formået at trække indendørs aktiviteter ud på legepladsen. Vi står stærkt i evalueringen af de aktiviteter som fx ved pædagogiske rutiner, såsom måltidet, håndvask og garderobe. Vi står svagt ved mikroovergange mellem rutiner og aktiviteter. Vi oplever, at jo flere gange vi arbejder med TOPI, jo stærkere bliver vi til at evaluere denne metode.

Hvordan arbejdede vi med det, vi så?

Vi tilpasser og justerer vores pædagogiske læringsmiljøer, og børnegrupper ud fra de erfaringer, vi gør os med aktiviteter og leg i hverdagen. Vi følger op på vores evalueringer – fx i forhold til smitte i idræt på tværs, hvor de to samarbejdsstuer deler deres evaluering af forløbet. Vi arbejder med TOPI i forhold til, hvor langt barnet har udviklet sig, siden sidste måling.

Hvad har vi lært?

Ved at bruge metodisk evaluering giver det os en bedre føling med, hvor barnet er henne i forhold til trivsel, læring og udvikling. Vi har fået øje på via vores evalueringer, at vi gerne vil skabe endnu bedre aktiviteter og finde ud af, hvad der evt. skal sorteres fra. I nogen sammenhænge kan det være svært at arbejde systematisk med sine evalueringer, men årshjul, TOPI, SMITTE modellen er med til at kunne kvalificere det.

Hvad vil vi fremadrettet?

Vi vil gerne arbejde med løbende selvevaluering og refleksion af egen praksis med og uden redskaber (didaktiske skemaer) Vi vil gerne diskutere og nedskrive vores evalueringer, så det bliver tydeligt, at der er en sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø, børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

At personalet i A klynge I bliver tydeligere omkring, hvordan pædagogiske læringsmiljøer hænger sammen med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. At vi får tydeliggjort det i vores evalueringmateriale. At vi kontinuerligt udvikler os fagligt og derigennem får bedre evalueringskompetencer.

SLUT PRUT FINALE.
HISTORIEN VAR GOD.
GID DER VAR TO.
TIP TAP TØNDE EN NY KAN
BEGYNDE.